

"לסטארט אפים שמתחרים היום יכולה להיות השפעה על האנושות כולה"

טל חן, שותף בקבוצת המיזוגים ורכישות וראש תחום שיתופי פעולה טכנולוגיים וبنקאות להשקעות במגזר ההייטק של פירמת הייעוץ וראיית החשבון Deloitte ישראל, מספר על סכומי הכסף האדירים שמזרימה תעשיית הרכב העולמית לשוק הטכנולוגיה הישראלי ועל השינויים העצומים שיתחוללו בעולמנו | גליה היפש

משמעותיות יותר מקרנות ההון סיכון הקלאסיות. כך שרוב הכסף להשקעות מגיע ישירות מה- חברות או מהקרנות שלהן ופחות מקרנות ההון סיכון.

חוץ מתחבורה חכמה, אילו עוד תחומים נחשבים להבטחה?

"יש היום לא מעט חברות בישראל שעוסקות ברפואה דיגיטלית ורפואה מובילית ויש לכך צורך עסקי משמעותי. אלה חברות שהוקמו בשנים האחרונות עם טכנולוגיה פורצת דרך, כי יש דרישה אמיתית למוצר שלהן. לכן בטווח של שנתיים מהיום אני מעריך שנראה גם בתחום הזה אקזיטים משמעותיים. מגמה חשובה נוספת היא שיש היום נטייה לקחת חברות ולהמשיך להשקיע בהן לצרכי גדילה במקום לצאת איתן לאקזיט מהיר. לכן נולדות היום קרנות מיוחדות להשקעה בשלבים מאוחרים (Late Stage) וחברות כאן צפויות לגדול ולהצליח. צריך לשים לב, אגב, שכיום הפוקוס נמצא על עולמות האוטומוטיב, שבהם יש שימוש בטכנולוגיות של קומפיוטר ויז'ן, אינטליגנציה מלאכותית ודיפ לרנינג - אלה טכנולוגיות חדשניות שקל להעביר אותן לתחומים נוספים כגון הבית החכם, אבל זה עדיין לא שם. בתחום הזה עדיין לא רואים את הכסף הגדול, אבל זה יהיה לדעתי השלב הבא."

נראה שאי אפשר לעשות את כל הדברים האלה כלי אבטחת מידע ראוי.

"נכון, אם יש נושא שכולם מדברים עליו בשוק העולמי, לא משנה את מי תשאל, זה נראה שא הסייבר זהו תחום שישראל מובילה בו, ויש לה חוזקות יחסיות בו. הנושא הזה קריטי לכל תחום ולכל תעשייה וכמות הכסף המופנית לשם תמשיך לגדול, ולכן גם ימשיכו להיות אקזיטים בתחום."

בשנה הקרובה נמשיך לראות עוד מרכזי פיתוח ומרכזי חדשנות של הגופים הגלובליים נפתחים בישראל סביב עולמות הסייבר. הסוגיה האם בישראל קיימות כמות גדולה מדי של חברות סייבר לא רלוונטיות בעיניי, אני מעריך כי נראה הסטה של אנשי סייבר מחברות הסייבר הישראליות (בעיקר הצעירות שבהן) לטובת אותם מרכזי פיתוח וחדשנות - הסטה זו תבצע חלקה באמצעות רכישת חברות, חלקה באמצעות רכישת צוותים וחלקה דרך גיוס עובדים רגיל."

כיתוב תמונה | צילום: שם צלם

"כיום כמות האנשים הגדולה ביותר בעולם שמועסקת במקצוע אחד נמצאת בקרב הנהגים. גם אם חזון המכונית האוטונומית יתממש רק בעוד 20 שנה, זה אומר שלעשרות רבות של מיליוני אנשים לא תהיה עבודה. מקצוע הנהג ייעלם מן העולם"

האם עסקת אינטל-מובילאיי תגרום לכך שישראל תהפוך למעצמה בתחום טכנולוגיות התחבורה?

"אין ספק שעסקת אינטל-מובילאיי תייצר כאן סביב שתי החברות מוקד כוח משמעותי לשוק הישראלי בעולם האוטומוטיב. העסקה לא תעצר כאן. להערכתי, משאבים רבים יופנו לפתח יכולות של אינטל סביב מובילאיי, ותהיה למובילאיי השפעה גדולה יותר על הסטארט אפים בתחום. בנוסף, בשנה האחרונה סכומי כסף אדירים מגיעים לישראל מתעשיית הרכב העולמית, הן ברמת יצרני הרכב והן ברמת ספקי חלקי החיבור והמערכות לרכבים, והם מגיעים לכאן בכל הרבדים: כדי לרכוש חברות, להשקיע בחברות, להשקיע בקרנות הון סיכון ישראליות ולהשקיע בפתיחת פעילות מחקר, פיתוח וחדשנות בישראל. 2016 הייתה נקודת מפנה בטרנד הזה, ו-2017 צפויה להיות הרבה יותר אגרסיבית ברמת הכספים שהתעשייה הזו מזרימה לישראל. כמות שחקני הרכב הגלובליים שפעילים בעולם הטכנולוגי בישראל הוכפלה השנה."

הטרנד הזה נוצר מכיוון שמודלים כלכליים שקיימים יותר ממאה שנה בתעשיית הרכב עומדים להשתנות. זה גם ייצור את יזמי הדור השני. אם חברת רכב מקימה כאן מרכז פיתוח, אז עובד במרכז פיתוח של יצרנית רכב יקבל ניסיון וקרקע פורייה להיות יזם של הדור השני של הטכנולוגיה בעוד כמה שנים. ייווצר כאן אקוסיסטם משמעותי מאוד עם שחקנים ממגוון של בים בשרשרת הערך של תעשיית הרכב, ממגוון רחב של גיאוגרפיות: ארה"ב, יפן, סין, גרמניה ואפילו צרפת. זה אומר שכל השחקנים העולמיים יהיו כאן, ואנו צפויים לראות עוד הרבה אקזיטים."

מה לגבי רמת ההשקעות הכללית בשוק ההייטק הישראלי?

"אם מנטרלים את עסקת אינטל-מובילאיי, אנחנו בסטטוס קוו גם ברמת ההשקעות וגם ברמת האקזיטים. ברמת ההשקעות ראינו גידול בין 2012 עד 2016 והגענו לרמה של השקעות של כמיליארד דולר לרבעון בהייטק הישראלי, שזה סוג של תקרת זכוכית. בשנה האחרונה הסכום הזה נותר יציב, וכרגע אני לא חושב שהשוק יכול לצמוח בצורה משמעותית בעתיד הקרוב. מגמה נוספת שהחלה ב-2015 היא שקרנות הון סיכון התאגידיות (Corporate VCs) הפכו להיות

לק גדול מכל שקורה מאחורי הקלעים בתעשיית המיזוגים והרכישות של ההייטק הישראלי עובר תחת ידיה של קבוצת המיזוגים ורכישות ב-Deloitte. טל חן, שותף וראש תחום שיתופי פעולה טכנולוגיים וبنקאות להשקעות במגזר ההייטק של פירמת הייעוץ וראיית החשבון Deloitte, ואנשיו מלווים לקוחות גלובליים שמעוניינים להשקיע ולרכוש חברות טכנולוגיה ישראליות ובמקביל מלווים חברות טכנולוגיה ישראליות שרוצות לחבור לשותף ואו רוכש זה. בנוסף, הם עובדים עם עשרות גופים גלובליים שלהם עדיין אין פעילות בישראל ומסייעים להם להקים ולבסס את פעילותם בשוק ההייטק הישראלי לרבות מיפוי ואיתור של חברות ישראליות אשר הטכנולוגיה שלהן תהיה רלוונטית לפעילות הנוכחית או העתידית של אותם גופים."

כיצד תחרות ה-Ayn Rand Atlas Award קשורה לפעילות התוססת כיום בשוק ההייטק?

"התחרות עצמה נוגעת היום בתחומים החמים ביותר ברמה הגלובלית. כל נושא התחבורה החכמה, בעולם-Automotive, הוא חלק ממה שנקרא עתיד המוביליות. זה לא רק מכוניות חכמות, זה גם תחבורה מחוברת לערים חכמות, וזה הנושא שככל הנראה יגרום לשינוי המשמעותי ביותר שחווינו מאז המהפכה התעשייתית. יש דוגמא פשוטה לכך: כיום כמות האנשים הגדולה ביותר בעולם שמועסקת במקצוע אחד נמצאת בקרב הנהגים (רכבים, משאיות, אוטובוסים). גם אם חזון המכונית האוטונומית יתממש רק בעוד 20 שנה, זה אומר שלעשרות רבות של מיליוני אנשים לא תהיה עבודה. מקצוע הנהג ייעלם מן העולם. ההשפעה ברמת האנושות היא דרמטית."

התחומים שנבחרו השנה לתחרות: תחבורה חכמה, טכנולוגיות מזון, חקלאות טכנולוגית ורפואה דיגיטלית - הם תחומים שיש להם השפעה משמעותית הרבה מעבר לעולם הטכנולוגי. הם נוגעים בכל אדם באשר הוא. העולמות של Food-Tech, Water-Tech ו-Cleantech הם חשובים ביותר מכיוון שאם לא נייצר טכנולוגיות פורצות דרך בתחומים אלה, לא נוכל להמשיך ולייצר את היקף המשאבים הבסיסיים והחיוניים הנדרשים לאנושות על מנת להמשיך ולהתקיים."